

Riu Congost

Granollers

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Sector oest del terme municipal
Emplaçament	Diversos accessos des dels camins que el voregen
Alçada:	122

Coordenades:

Latitud:	41.594146845574
Longitud:	2.2758200291351
UTM Est (X):	439645
UTM Nord (Y):	4604970

Classificació

Número de fitxa	08096 - 221
Àmbit:	Patrimoni natural
Tipologia	Zona d'interès
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	SERVEI DE MEDI AMBIENT I ESPAIS VERDS (2004). Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Granollers. Catàleg dels Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM). Aprovat el 21/09/2004. Núm. Catàleg: ENIM-14. Publicat al DOGC núm. 4223, el 13/09/2004. El riu Congost forma part de la xarxa Natura 2000, de protecció europea.
Data aprovació:	dt., 21/09/2004 - 12:00
Número inventari	ENIM-14
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Social
Titularitat	Pública

Titular: Agència Catalana de l'Aigua
Fitxes associades:
Bosc de can Cabanyes
Riera Carbonell / Riera de Corró
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: dj., 01/11/2001 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Jordi Piñero Subirana
Data de la darrera revisió: dt., 09/04/2024 - 11:49

Descripció

El riu Congost al seu pas per Granollers presenta dos àmbits ben diferenciats. D'una banda, el tram urbà, que va des de la desembocadura de la riera Carbonell fins al pont de la ronda sud. En aquest sector hi trobem un canal d'aigües centrat amb una escullera baixa. Aquí la gestió de la llera s'ha enfocat a donar valor al paisatge fluvial sense oblidar la conservació de la biodiversitat.

De l'altra banda, hi ha el tram periurbà, al sector sud del municipi, que va des del pont de la ronda sud, passa per Palou i acaba a Can Cabanyes, on el curs del riu comença a fer meandres. En aquest sector la gestió que s'ha fet del riu ha anat encaminada a naturalitzar l'hàbitat fluvial, i això sense posar en perill els terrenys adjacents per possibles riuades (fitxa ENIM-14).

Dins el terme de Granollers el riu Congost té diversos afluents. Són els torrents que baixen de les serres oriental i occidental, tots d'escassa envergadura hidrogràfica, si exceptuem a la riera Carbonell o de Corró. Aquesta en el seu darrer tram fa de límit entre els termes municipals de les Franqueses i Granollers. La riera Carbonell recull les aigües de les parròquies de Corró d'Avall, Corró d'Amunt, Marata i Samalús (BAULIES, 1965). El riu Congost travessa el terme de Granollers de nord a sud. Ja a Montmeló, rep el Mogent per l'esquerra per a formar el Besòs. El Congost és considerat com el tros superior del Besòs, i la llargada del Congost-Besòs és de 57'5 km. Des de Balenyà, on neix, fins a Sant Adrià de Besòs, on desemboca al Mediterrani.

El riu Congost està inclòs en el Catàleg dels Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM), amb el número 14, i forma part també de la xarxa Natura 2000, de protecció europea. El seu entorn ha esdevingut el parc Fluvial del riu Congost: un espai de lleure molt utilitzat pels granollerins. És una de les zones verdes més grans de la ciutat i un entorn ideal per observar i gaudir de la natura.

Observacions:

Altres denominacions: La Riera.

La qualitat de les aigües del Congost ha sofert una gran millora en les darreres dècades. En les anys 60 i 70 del segle XX la conca del Besòs, a la qual pertany el riu Congost, va ser una de les més contaminades de tot l'estat, però afortunadament a partir dels anys 90 del segle passat i amb la entrada en funcionament de les depuradores d'aigües residuals aquest procés de contaminació es va revertir.

Aquesta millora de la qualitat de les aigües ha vingut acompanyada de la recuperació de la biodiversitat al Congost al seu pas per Granollers, fet que es reflecteix en els informes de seguiment del Museu de Ciències de Granollers sobre vegetació i diferents grups de fauna.

Des de l'any 2006, l'Ajuntament de Granollers ha portat a terme molts projectes per afavorir aquesta recuperació ecològica del Congost a Granollers. Entre d'altres, actuacions de restauració fluvial en el tram de Can Cabanyes, millora de la connectivitat fluvial entre el Congost i Palou: integració en un talús del mur d'endegament i creació d'hàbitats per la biodiversitat, la naturalització del llit fluvial: basses, dispositius de pas per peixos, etc...

El projecte Granollers Connecta Natura (2024-2025) implementa accions de naturalització de la llera del Congost al centre urbà i mesures de connectivitat ecològica cap al parc fluvial i barris propers.

Història

Les avingudes sobtades i les inundacions del riu Congost han estat habituals al llarg de la història. Ja el 1642 el Llibre de Deliberacions de la Universitat granollerina dóna notícia d'una devastació que s'emportà moltes terres de les ribes. L'any següent, el 9 d'abril de 1643, una riuada del Congost destruïa la presa de la sèquia del Molí. En els darrers cent anys cal recordar l'avinguda del 1898 i les del 15 de desembre de 1943 i 22 de febrer de 1944, les quals provocaren la inundació dels horts propers al riu, de les cases de la dreta del Congost, immediates al pont de la carretera de Caldes i d'algunes cases de la riba esquerra que llavors quedaven aïllades.

Més endavant hi va haver els famosos aiguats del 1962. Aquest episodi va provocar innumbrables destrosses al Vallès Occidental però a Granollers, pel contrari, tan sols va causar una bona crescuda del riu, alguna inundació marginal i la presa de mesures de precaució a les zones urbanes properes al Congost.

D'altra banda, cal esmentar una actuació realitzada al segle XIX que va ser fonamental i que va afavorir la prosperitat agrària. Ens referim al projecte del Capità General Manuel de la Concha de l'any 1840. Aquest any, per tal de solucionar qüestions del cabal del riu, decidí canalitzar una part de les aigües del Ter per transvasar-les al Congost, d'acord amb el desig de la comunitat cartoixana de Montalegre (BAULIES, 1986).

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965). Granollers. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372.

BAULIES I CORTAL, Jordi (1986). "Del Decret de Nova Planta al 1850", Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, Núm. 1, Aproximació al medi natural i a la història de Granollers, pp. 59-64 Granollers: Servei Municipal de Cultura.

BOSCH, R. (2000b). *Elements per a la formulació d'unes directrius territorials de connectivitat ecològica al Vallès*. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya.

CONDE, Gemma; MARTÍ, Xavier (1998). "L'enton natural i els creixement urbà de Granollers", a *Lauro: revista del Museu de Granollers*, núm. 14, p. 33-40.

DIEGO, F.; MARTÍN, J.; RIBAS, J. (1994). *Connexions biològiques entre els espais d'interès natural del Vallès. Criteris de conservació*. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi físic. Manuscrit.

FERNÁNDEZ-VILLACAÑAS, Belén; MONTAGUD BLAS, Èlia (1995). “Els projectes de restauració ambiental i paisatgística a la conca del Besòs”, a *Lauro: revista del Museu de Granollers*, núm. 10, p. 28-32.

MAYOR, X., TERRADES G. (1999). *Connectivitat biològica i Pla d'espais d'interès natural: Diagnosi general (etapa 1)*. Direcció General de Patrimoni Natural i Medi Físic. Departament de Medi Ambient. Generalitat de Catalunya.

RIBAS, Josep (2000). *Cens dels ocells nidificants al Congost a Granollers-Canovelles*. Mollet. Document mecanografiat.

RIBAS, Josep (2005). “Els ocells nidificants del Congost a Granollers”, a *Lauro: revista del Museu de Granollers*, núm. 28, p. 39-54.

ROMERO, F. Xavier et al. (2000). *Turisme naturalista. Granollers: Taller d'Ocupació "la Font"*. Document mecanografiat.

SERVEI DE MEDI AMBIENT I ESPAIS VERDS (2004). *Pla Especial de Protecció del Patrimoni Natural de Granollers*. Catàleg dels Espais Naturals d'Interès Municipal (ENIM). Fitxa del Catàleg: ENIM-01.

Enllaços d'interès:

[Riu Congost \(Catàleg del patrimoni natural. Espais Naturals d'Interès Municipal\)](#)

